

RMDS/G 05.90

3. izdanje
01.03.2006.

Planovi za bezbedniju zajednicu

Šef kancelarije,
SEESAC,
UNDP Beograd,
Internacionalnih Brigada 56,
11000 Beograd,
Srbija

E-mail: rmds@undp.org.yu
Telefon: (+381) (11) 344 63 53
Fax: (+381) (11) 344 63 56

Informacija o prevodu prema ISO Vodiču 47

Tip dokumenta: Regionalni standardi razoružanja na mikro nivou	Originalna referenca: RMDS/G 05.90	Jezik prevoda: Bosanski, srpski i hrvatski (BSH)
		Originalni broj i datum izdanja RMDS/G 05.90 (2006)

Naslov prevoda: Planovi za bezbedniju zajednicu

Naslov originala: Safer community plans

Izjava o izvoru i potvrda autentičnosti: Ovaj dokument je prevod originalnog engleskog (britanskog) teksta, kojeg je objavio SESAC Beograd, Srbija. Njegovu tačnost SEESAC je potvrdio na osnovu raspoloživih tehničkih informacija, te ga tako priznao kao zvaničan prevod
--

Datum objavljivanja prevoda: 2006.
--

Upozorenje

Ovaj dokument važi od datuma navedenog na naslovnoj stranici. Pošto su Standardi za regionalno razoružanje na mikro nivou (Regional Micro-Disarmament Standards, RMDS) podložni redovnom pregledanju i revidiranju, korisnici bi trebalo da redovno posećuju Web lokaciju RMDS projekta kako bi proverili trenutno stanje: www.seesac.org

Obaveštenje o autorskim pravima

Ovaj dokument predstavlja Standard za regionalno razoružanje na mikro nivou u jugoistočnoj i istočnoj Evropi (RMDS) i zaštićeno je vlasništvo UNDP. Ovaj dokument u celini, kao ni jedan njegov deo, ne smeju biti reprodukovani, čuvani ili prenošeni ni u kakvom obliku, niti bilo kojim sredstvima, za bilo koju drugu svrhu bez prethodnog pisanog dopuštenja dobijenog od SEESAC, koji zastupa UNDP.

Ovaj dokument se ne sme prodavati.

Šef kancelarije
SEESAC
UNDP Beograd
Internacionalnih Brigada 56
11000 Beograd
Srbija

E-mail: rmds@undp.org.yu
Telefon: (+381) (11) 344 63 53
Fax: (+381) (11) 344 63 56

Sadržaj

Sadržaj.....	iii
Predgovor.....	iv
Uvod	v
Planovi za bezbedniju zajednicu.....	1
1 Cilj.....	1
2 Reference	1
3 Termini i definicije	1
4 Uvod u PBZ	1
5 Cilj PBZ.....	2
6 Principi planiranja bezbednije zajednice.....	3
7 Planiranje PBZ.....	3
7.1 Programski ciklus PBZ	3
7.2 Razvoj PBZ.....	4
7.2.1. Faza jedan – određivanje ugroženih zona i izbor zajednica	4
7.2.1.3 Faza tri – detaljne informacije o zajednici	5
7.2.1.4 Faza četiri – kontakt posete i slaganje zajednice.....	5
7.2.2 Faza dva – Analiza, strategija i formiranje upravnog tima	5
7.2.2.1 Deo 1: razvoj profila zajednice	5
7.2.2.2 Deo 2: Razvoj strategije za bezbedniju zajednicu.....	7
7.2.2.3 Deo 3 – formiranje strukture na nivou zajednice.....	7
7.2.3 Faza tri – planiranje i terensko testiranje.....	7
7.2.4 Faza četiri – Realizacija plana.....	8
7.2.5 Nadzor i evaluacija	8
8 Polja nadležnosti.....	9
8.1 Razvojni program Ujedinjenih Nacija (UNDP).....	9
8.2 Regionalne organizacije	9
8.3 SEESAC	9
8.4 Nacionalna struktura nadležna za SALW.....	9
8.5 Organizacije za kontrolu SALW.....	9
8.6 Nacionalne i regionalne zajednice.....	9
Aneks A (Normativni) Reference	10
Aneks B (Informativni) Termini i definicije.....	11
Aneks C (Informativni) Primer profila plana za bezbedniju zajednicu	12
Aneks D (Informativni) Tehnike učešća	13
Aneks E (Informativni) PARE analiza	15
Aneks F (Informativni) Analiza ciljne publike	16

Predgovor

Na dan 8. maja 2003. godine raspravljalo se o razvijanju standarda i smernica za regionalno razoružanje na mikro nivou¹ tokom seminara o „lakom i malokalibarskom naoružanju **SALW** – **Godinu dana posle primene Plana Pakta za stabilnost**“ čiji je sponzor bio Regionalni centar za pomoć pri verifikaciji i implementaciji kontrole naoružanja (RACVIAC). Postignuta je opšta saglasnost o tome da su takvi standardi i smernice poželjni, i SEESAC se složio da razradi okvire, a zatim i da preuzme odgovornost za budući razvoj regionalnih standarda. Dogovoreno je da će Regionalni standard razoružanja na mikro nivou (RMDS) biti organizovan tako da pruža podršku radu na operacionalnom nivou, i da će ići dalje od veoma uopštenih dokumenata o „najboljoj praksi“ kakvi su trenutno dostupni. Posle široke rasprave između zainteresovanih strana u vezi sa statusom RMDS, dogovoreno je da će se termin „standardi“ koristiti da se naznače tehnička pitanja, dok će se „smernice“ odnositi na „programska“ pitanja. Ceo paket će i dalje ostati pod nazivom RMDS radi lakšeg snalaženja, ali svaki pojedinačni dokument pokazivaće da li na njega treba gledati kao na „standard“ ili na „smernicu“.

Ovaj RMDS² odražava razvoj operativnih procedura, prakse i normi koje su se pojavile tokom prethodne četiri godine u oblasti kontrole lakog i malokalibarskog naoružanja (Small Arms and Light Weapons, SALW)³. U oblasti regiona i van njega utvrđeni su primeri najbolje i najnovije prakse, i prikazani prema potrebi u okviru ovog RMDS/G.

SEESAC ima mandat po Planu za regionalnu implementaciju Pakta za stabilnost (Stability Pact Regional Implementation Plan) da, između ostalog, ispunjava sledeće operativne ciljeve: 1) da razmenjuje informacije i unapređuje saradnju u uspostavljanju i primeni SALW programa i pristupa u nadzoru i smanjenju naoružanja među akterima u regionu; i da 2) uspostavlja veze i koordinira ovaj program sa drugim relevantnim regionalnim inicijativama. Razvoj RMDS je jedno od sredstava da se taj mandat ispuni.

Rad na pripremi, proveru i revidiranju tih standarda vodi SEESAC, uz podršku međunarodnih, vladinih i nevladinih organizacija i konsultanata. Najnovija verzija svakog standarda, zajedno s informacijama o radu na razvoju, može se naći na Web lokaciji www.seesac.org. RMDS će biti revidiran barem svake treće godine, kako bi odražavao razvoj SALW normi i praksi nadzora, i kako bi izmene bile uvedene u međunarodnu regulativu i zahteve. Poslednja revizija urađena je 1. marta 2006, i ona odražava razvoj Standarda UN integrisanog razoružanja, demobilizacije i reintegracije (IDDRS) www.unddr.org, koji sadrže i RMDS/G kao normativnu odrednicu po pitanjima razoružanja i kontrole SALW.

¹ Definiše se kao: "Nadziranje, prikupljanje, kontrolisanje i konačno uništavanje malokalibarskog naoružanja, odgovarajuće municije i eksploziva i lakog naoružanja kod boraca, a često i kod civilnog stanovništva. Ono uključuje razvoj odgovornih programa upravljanja oružjem i municijom". Nekada se koristio kao sinonim za kontrolu SALW, ali je danas kontrola SALW opšte prihvaćeni termin. Termin razoružanje na mikro-nivou se u ovom dokumentu koristi samo radi doslednosti u nazivu RMDS/G, kako se ne bi menjao naslov standarda.

² Plan i format RMDS zasnovani su na izuzetno uspešnim Međunarodnim standardima o delovanju mina (International Mine Action Standards, IMAS). SEESAC se zahvaljuje Službi UN za protivminsko delovanje (UNMAS) na saradnji tokom razvoja RMDS.

³ Ne postoji dogovorena međunarodna definicija za SALW. Za svrhe RMDS može se primeniti sledeća definicija: "**Sva smrtonosna konvencionalna borbena tehnika koju mogu nositi pojedinačni borci ili lako vozilo, i koja ne zahteva značajne mogućnosti logističke podrške i održavanja.**"

Uvod

“Najosetljivijem delu društva - našoj deci – dugujemo život bez nasilja i straha. Da bismo to postigli, moramo biti neumorni u naporima da ostvarimo mir, pravdu i prosperitet na nivou zemlje, ali i na nivou zajednice i među članovima jedne porodice. Moramo se pozabaviti korenima nasilja.”

Nelson Mandela

Lako i malokalibarsko naoružanje i municija (SALW) su sami po sebi opasni. U pogrešnim rukama, i u dovoljnim količinama, mogu uticati na političku destabilizaciju i dovesti do razbuktavanja konflikta. Kao takvi mogu prouzrokovati veliku opasnost kako za nacionalnu vladu tako i za međunarodne i regionalne mirnodopske napore. Najefikasniji način da se drže pod kontrolom je putem programa kontrole malokalibarskog naoružanja.

Od kraja 1980-ih primetan je sve veći akcenat na pitanjima bezbednosti zajednica u Evropi, i sve veće razumevanje društvenih i ekonomskih posledica ovog problema na lokalne zajednice. U okviru planiranja na nivou zajednice, 'bezbednije zajednice' su sada strateški prioritet ključnih aktera koji mogu **zajedničkim snagama** da izgrade bezbednije, otvorenije, zdravije, ekonomski privlačnije i življe zajednice.

Mada bi bilo idealno da bude praćen javnim prikupljanjem oružja, razvoj bezbednije zajednice, putem usvajanja planova o bezbednijoj zajednici (PBZ), može se odvijati čak i u slučajevima gde ne postoji period formalne nacionalne amnestije za predaju oružja, (lokalne amnestije se mogu dogovoriti sa odgovarajućim strukturama). One se mogu povezati sa tekućim razvojnim aktivnostima i usmeriti na obrazovanje o rizicima i informisanje javnosti u cilju smanjenja tih rizika i poboljšanja stavova po pitanju sigurnosti ljudi. PBZ može da pruži korisne informacije za razvoj, na primer:

- a) lokalni planovi vezani za 'policiju u zajednici';
- b) inicijative za smanjenje nasilja praćenog oružjem i kriminala među mladima;
- c) podrška inicijativama vezanim za drogu i HIV;
- d) planovi za bezbednost puteva;
- e) planovi lokalnih zajednica na temu programa edukacije o riziku od mina;
- f) alternative upotrebi ili proizvodnji oružja; ili
- g) veće poverenje u lokalne i nacionalne državne ustanove.

Planovi za bezbedniju zajednicu treba da iskoriste ove veze kako bi razvili integrisano reagovanje na različite korene posedovanja i upotrebe nelegalnog oružja; to obično ne podrazumeva prikupljanje oružja na nivou zajednice, već maštovitije pristupe. Kako je kontrola SALW često teška oblast za delovanje i ljudi nevoljno pričaju otvoreno o ovom pitanju, integrisanje efikasnog reagovanja u druge razvojne inicijative koje se bave pitanjem sigurnosti i bezbednosti ljudi često je prihvatljivije i lakše 'prodati' donatorima; vlade i zajednice mogu se složiti s tim, ali iskustvo van jugoistočne Evrope je takođe pokazalo da će se složiti samo iz perspektive sigurnosti. Ovaj stav se može potkrepiti vrlo jakim dokazima na osnovu kojih se posedovanje oružja asocira sa upotrebom droga, na primer, organizovanim kriminalom i bezbednim geografskim područjima ili zonama 'u koje se ne ide'. Rešavanje pitanja korena može voditi bezbednijem ponašanju i boljim stavovima na temu sigurnosti ljudi.

Ovaj RMDS/G pruža smernice o upotrebi planova za bezbedniju zajednicu kao deo šire, integrisane i holističke intervencije kontrole SALW.

Planovi za bezbedniju zajednicu

1 Cilj

U ovom RMDS/G ustanovljeni su vodeći principi i smernice za upotrebu planova za bezbedniju budućnost (PBZ), kao deo integrisanog SALW programa.

Lokalne vlasti i policija biće podstaknuti da preuzmu vodeću ulogu u izgrađivanju bezbednijih zajednica uspostavljanjem lokalnih strateških partnerstava koja će obuhvatati javne organizacije, privatni sektor i volonterske strukture. Da bi bili efikasni, važno je da se planovi za bezbedniju zajednicu razmatraju tokom strateških, operativnih i faza detaljnog planiranja misije – kao faza razvoja programa kontrole SALW. Finansijski troškovi PBZ na lokalnom nivou su niski kada se uporede sa ukupnim troškovima programa, pa ipak imaju potencijal da značajno utiču na uspeh programa. Čim to bude praktično izvodljivo, potrebno je razmotriti očiglednu povezanost sa inicijativama 'policija u zajednici'.

2 Reference

Lista normativnih referenci data je u Aneksu A. Normativne reference su važni dokumenti na koje se poziva u ovom standardu, i koje čine sastavni deo odredbi istog.

3 Termini i definicije

Lista termina i definicija iz ovog standarda navedena je u Aneksu B. Kompletan glosar svih termina i definicija iz serije RMDS dat je u RMDS 02.10.

U RMDS seriji standarda, reči 'mora', 'treba' i 'može' se koriste radi izražavanja određene mere pridržavanja. Upotreba ovih reči je u skladu sa jezikom koji se koristi u svim ISO standardima i smernicama.

- a) 'mora' se koristi za iznošenje zahteva, metoda ili specifikacija koji se primenjuju u cilju poštovanja standarda;
- b) 'treba' se koristi za ukazivanje na preporučene zahteve, metode ili specifikacije; i
- c) 'može' se koristi za ukazivanje na mogući metod ili pravac delovanja.

Termin 'nacionalna nadležna struktura' odnosi se na državne odsek(e), organizaciju(je) ili instituciju(je) u svakoj SALW zemlji koja ima dužnost da reguliše, upravlja i koordinira SALW aktivnostima.

Termin 'plan za bezbedniju zajednicu (PBZ)' odnosi se na 'aktivnost na nivou zajednice, čiji je cilj da postavi potrebe i prioritete određenih zajednica u centar planiranja, realizacije i nadzora aktivnosti kontrole SALW.

4 Uvod u PBZ

Ključni oblik aktivnosti na nivou zajednice, preporučene u okviru SASP,⁴ je upotreba planova za bezbedniju zajednicu. Ovo je metod namenjen da postavi potrebe i prioritete zainteresovanih zajednica u centar planiranja, realizacije i monitoringa aktivnosti kontrole SALW.

U nedavnom pregledu strategija za bezbedniju zajednicu ustanovljeno je da mnoge strategije;

⁴ SEESAC-ov paket podrške aktivnostima širenja svesti na temu SALW (SASP). (www.seesac.org).

- a) ne odražavaju prioritete ljudi. Konsultovanje sa lokalnim zajednicama nije još postalo deo procesa otkrivanja problema vezanih za bezbednost zajednice;
- b) pokazuju slabosti u pogledu uzroka kriminala, pošto nisu preduzele dovoljno rigoroznu analizu faktora rizika koji utiču na povećanje verovatnoće zločina, problematičnog ponašanja i posedovanja oružja (legalnog ili nelegalnog);
- c) ne uspevaju dovoljno da ulože u prevenciju. One se ne zasnivaju na rigoroznoj analizi odnosa troškovi-dobit na temu bezbednosti zajednice i previše se oslanjaju na spoljašnje finansiranje;
- d) nisu jasne po pitanju motivacije za rad u partnerstvu, što je dovelo do problema u uspostavljanju jasne uloge i odgovornosti za neku akciju;
- e) nisu integrisane u opšte usluge. U njima nije jasno naznačeno koje pojedinačne strukture treba da doprinesu i kako.

Jedan od motiva planova za bezbedniju zajednicu trebalo bi da bude da obezbede da buduća partnerstva izbegnu ove zamke koncentrišući se na ono što se pokaže delotvornim u izgrađivanju bezbednijih zajednica.

Plan za bezbedniju zajednicu mora se zasnivati na razmeni informacija između tima Programa za kontrolu SALW i zajednice, a i među samom zajednicom. Kada se na ovaj način koristi on predstavlja sredstvo za prikupljanje informacija koje pomaže programskom kadru u jednoj ključnoj stvari, a to je razumevanje obrazaca ponašanja u zajednicama u kojima postoji problem i efektima prometa/zloupotrebe SALW na lokalnom nivou. On dopunjuje istraživanje o SALW.

Učešće zajednice u fazi planiranja neke intervencije doprinosi da se otkrije kako i zašto se ljudi ponašaju na određeni način. Ono može biti od pomoći u utvrđivanju posebnih funkcija koje oružje ima unutar zajednice, ekonomskih faktora, pitanja sigurnosti i lokalnih tradicija. Zajednice se potom mogu pozabaviti procesom planiranja u svom okruženju po pitanju najadekvatnije intervencije kontrole SALW koja bi se sprovodila na lokalnom nivou i, po potrebi, tipom podsticaja na dobrovoljnu predaju⁵ koji ima najviše šanse da uspe.

Planovi za bezbedniju zajednicu mogu takođe da obezbede da mere kontrole SALW budu otvorene, usredsređene na zajednicu i da garantuju maksimalno učešće svih segmenata društva. Do momenta kada će opasnost od SALW biti otklonjena, zajednice treba da se pozabave i razvojem specijalnih strategija bezbednosti koje podstiču na promenu stavova pojedinaca i zajednice.

5 Cilj PBZ

Plan za bezbedniju zajednicu je sredstvo namenjeno da:

- a) pomogne programskom kadru u teškom zadatku prikupljanja detaljnih i tačnih informacija o SALW na nivou zajednice;⁶
- b) pronađe lokalnu ekspertizu koja se može iskoristiti za poboljšanje analize informacija;
- c) analizira pitanje potražnje kao jednu stranu potrebe za i upotrebe oružja;
- d) izgradi podršku tekućim ili budućim inicijativama kontrole SALW;
- e) nadzire i procenjuje stanje bezbednosti na terenu u vidu 'lokalnog sistema ranog upozoravanja';

⁵ Vidi RMDS/G 01.10.

⁶ Nacionalno SALW istraživanje ima za cilj da prikupi i učvrsti informacije na nacionalnom nivou, ali nije usmereno na posebne zajednice.

- f) odmah reaguje na tekuće probleme bezbednosti;
- g) poveže se sa drugim projektima koji rade na rešenju problema i aktivnostima policije u zajednici; i
- h) uključi i same zajednice u odlučivanje o merama po pitanju SALW.

6 Principi planiranja bezbednije zajednice

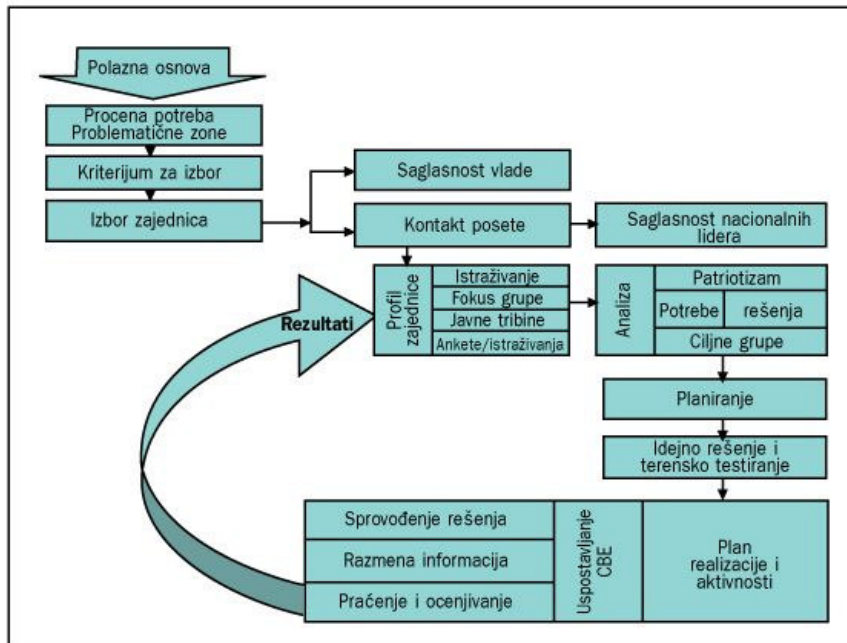
Postoji devet ključnih principa na kojima se zasniva najbolja moguća praksa u sprečavanju problema bezbednosti zajednice;

- a) **Prikupljanje informacija.** Izrada istraživanja, kontrola ili pravljenje mapa da bi se tačno utvrdio obim i priroda problema bezbednosti u zajednici;
- b) **Procesi učestvovanja.** Saradnja sa lokalnim zajednicama preko konsultacija i učestvovanja na nivou zajednice;
- c) **Pristup na bazi učenja.** Razvijanje pristupa bezbednosti zajednice na bazi edukacije na osnovu dobre prakse i nalaza istraživanja o tome šta funkcioniše;
- d) **Razmatranje opcija.** Ocena opcija pre izrade strategije koja primenjuje lokalna rešenja na lokalne probleme;
- e) **Ciljano planiranje.** Određivanje realističkih ciljeva koji se mogu meriti, kako bi se odredilo eventualno poboljšanje i izvršila procena;
- f) **Jaka lokalna partnerstva.** Razvijanje odgovornih partnerstava usmerenih na rezultat, kojima se postiže zajedničko upravljanje na osnovu zajedničkih rezultata koje su partneri postigli;
- g) **Pristup na bazi investiranja.** Razvijanje pristupa bezbednosti zajednice na bazi investiranja, i to investirajući u ljude i resurse neophodne da bi se realizovao efikasan program;
- h) **Usklađivanje sa maticom.** Integrisanje bezbednosti zajednice u glavne tokove, obezbeđujući da osnovne usluge dostignu opipljiv stepen bezbednosti u zajednici; i
- i) **Neutralnost.** Pružanje pomoći stanovništvu sa posebnim potrebama, demonstrirajući odsustvo predrasude prema jednoj ili drugoj političkoj ili etničkoj grupaciji.

7 Planiranje PBZ

7.1 Programski ciklus PBZ

Programski ciklus PBZ se može rezimirati prema sledećoj shemi:

7.2 Razvoj PBZ

Mada struktura pojedinačnih inicijativa treba u velikoj meri da zavisi od lokalnih potreba, nedostatak jednog strukturisanog pristupa povećaće rizik neuspeha, pa se stoga predlaže da se razvoj PBZ podeli u šest faza:

7.2.1. Faza jedan – određivanje ugroženih zona i izbor zajednica

U analizi koja se vrši prilikom izrade istraživanja o SALW, trebalo bi uraditi geografsku mapu (e) tamo gde se pokazuju ugrožene zone unutar zajednice. Ova mapa (e) trebalo bi takođe da pokazuje sledeće karakteristike:

- a) različite kulture;
- b) glavni jezik;
- c) nacionalnost;
- d) seosku ili urbanu oblast;
- e) prisutnost medija;
- f) obrasce trgovine; i
- g) reljef i saobraćajnice.

7.2.1.2 Deo 2: Kriterijumi za izbor i izbor ciljnih zajednica

U post-konfliktnoj zoni ima mnogo ugroženih zajednica, tako da je potrebno napraviti kriterijume za izbor pojedinih zajednica. Ti kriterijumi mogu da budu: percepcija javnosti, slaganje sa nacionalnom vladom, pokazatelji uticaja prema projektnom dokumentu, nivo očekivanog učešća, razvojni resursi i veze sa drugim projektima ako postoje. Osim toga, ovi kriterijumi se mogu upotrebiti da bi se medijima objasnilo zašto su izabrane određene zajednice. (Jer se ne radi uvek o najugroženijim oblastima, tako da izloženost medijima može dovesti do negativnih rezultata ako se ove zone smatraju 'crnim rupama' na mapi.)

Ako se projektni dokument radi prema potražnji (zajednica popunjava prijavu), onda bi ovi kriterijumi trebalo da pomognu izbornom odboru da napravi selekciju koje će se zajednice finansirati u zavisnosti od raspoloživih izvora.

7.2.1.3 Faza tri – detaljne informacije o zajednici

Trebalo bi nabaviti maksimalan broj detaljnih informacija o samoj zajednici. Ovo će u velikoj meri zavisiti od geografije, društvenih i političkih razmatranja, bezbednosne situacije i kulture. Informacije koje će se verovatno dobiti sadrže, između ostalog:

- a) razmatranja o etničkoj ravnoteži zajednice u odnosu na administrativne granice;
- b) mehanizme donošenja odluka i uticajne pojedince;
- c) gustinu stanovništva i ravnotežu zajednice;
- d) geografsku lokaciju;
- e) kriminalnu statistiku;
- f) uključivanje u neke ranije inicijative kontrole oružja;
- g) efikasnost državnog bezbednosnog aparata unutar zajednice;
- h) ostale razvojne i projekte reforme sektora bezbednosti u ovoj oblasti i njihovo prethodno iskustvo;
- i) istorijat nasilnog ponašanja;
- j) ekonomski razvoj u regionu;
- k) nivo siromaštva; i
- l) uticaj medija.

7.2.1.4 Faza četiri – kontakt posete i slaganje zajednice

Trebalo bi što je pre moguće tokom procesa planiranja uspostaviti početni kontakt posećivanjem ugroženih zajednica, ako se PBZ smatra delom intervencija kontrole SALW. Od presudnog je značaja za budući uspeh da; 1) ova inicijativa dobije podršku lidera te zajednice, i zato njih treba konsultovati od samog početka; i 2) projektni tim koji pravi planove razume zajednicu u okviru koje namerava da deluje; i 3) se zajednica ubedi da se ovi planovi prave **za njih i od strane njih samih**. Na taj način plan će postati 'motivisan potražnjom'. U ovoj fazi može se započeti početna diskusija o formiranju tima menadžera, jer je bitno da zajednica učestvuje u procesu planiranja.

7.2.2 Faza dva – Analiza, strategija i formiranje upravnog tima

7.2.2.1 Deo 1: razvoj profila zajednice

Sledeći korak je razvoj profila zajednice, koji je zapravo dubinska studija o zajednici i uticajima SALW na nju. Ona se u velikoj meri zasniva na informacijama prikupljenim u fazi 2, i često obuhvata dve faze. One su ovde odvojeno prikazane radi veće jasnoće. Profil zajednice bi trebalo na početku da razmotri sledeće, mada što su detaljnije prikupljene informacije, to je veća verovatnoća pozitivnog uticaja;

- a) SALW koje je uglavnom na raspolaganju ili se koristi u zajednici;
- b) koreni posedovanja oružja;
- c) osetljive tačke zajednice;

- d) poverenje u državne institucije i u faktore bezbednosti;
- e) društveno ponašanje;
- f) kriminal i uloga SALW u njemu;
- g) potencijalni saveznici i prepreke;
- h) ciljna publika, ključni informanti i izvori informacija; i
- i) znanje o bezbednom skladištenju i rukovanju oružjem.

Primer profila zajednice dat je u Aneksu C.

Ova studija bi pre svega da bude istraživanje zasnovano na otvorenim izvorima u prvoj fazi, a onda da se dopuni istraživanjem o potražnji za SALW.⁷ U drugoj fazi mogu se prikupiti dodatne dubinske informacije na osnovu tehnika učešća koje se koriste u fokus grupama ili vežbama pravljenja grupnih mapa, kao i 'mini' istraživanjima domaćinstava. Detaljne informacije o takvim tehnikama mogu se naći u SASP ili protokolima Istraživanja o SALW, mada se kao smernice za narednu fazu može koristiti sledeće;

- a) u proces konsultovanja ili izrade mapa trebalo bi uključiti sve sektore zajednice, što zahteva upotrebu metoda koji obezbeđuju pristup potrebama i navikama oba pola, svih starosnih grupa i nacionalnosti. (Posebnu pažnju treba obratiti na najosetljivije grupe u zajednici, jer postoji rizik da one ne budu zastupljene);
- b) za uključivanje u fokus grupe i kao članove razvojnog tima PBZ treba razmotriti sledeće osobe:
 - Gradonačelnika ili starešinu sela;
 - Predstavnik policije;
 - Predstavnik sektora zdravstva;
 - Predstavnik opštine;
 - Predstavnik privatnog i poslovnog sektora;
 - Predstavnik lokalnog obrazovnog sistema;
 - Predstavnik sektora socijalnog rada;
 - Predstavnik lokalnih verskih ustanova;
 - Predstavnik lokalnih NVO, (uključujući organizacije žena i mladih);
 - Predstavnik lokalnog društva; i
 - Predstavnik različitih zajednica ili sela.

Primeri tehnika i metodologije učešća nalaze se u aneksu D.

Prikupljene informacije na osnovu tehnika učešća potom bi trebalo analizirati kako bi se izdvojili problemi zajednice i eventualna ciljna publika:

- a) Napraviti spisak i postaviti prioritete.
- b) Odrediti ciljne grupe kojima ćete se obraćati, i to je najbolje učiniti uz pomoć analize PARE (problem-analiza-odgovor-evaluacija). Primer ove vrste analize nalazi se u aneksu E.
- c) Utvrditi koja od ciljnih grupa je ugrožena, a koja vam može biti od pomoći u sprovođenju plana. Za dodatne informacije o analizi ciljnih grupa videti aneks F.

⁷ Smernice i metodologija istraživanja potražnje za SALW date su u Protokolu istraživanja 4, koji se može potražiti na veb-sajtu SEESAC-a: www.seesac.org

U ovoj fazi takođe je važno analizirati postojeće mere i ranije sprovedene mere kako bi se utvrdilo šta funkcioniše, a šta ne. Umesto toga mogu se analizirati praznine u strategiji kako bi se postigao bolji uticaj.

7.2.2.2 Deo 2: Razvoj strategije za bezbedniju zajednicu

Izrada strategije za bezbedniju zajednicu podrazumeva planiranje u cilju pružanja usluga, razvoja infrastrukture ili produkata od koristi po lokalne zajednice i to putem; 1) utvrđivanja lokalnih problema; a potom 2) saradnje sa lokalnim ljudima na rešavanju tih problema. Da bi ona imala vrednost, mora ne samo da odražava zabrinutost ljudi po pitanju opasnosti od oružja, kriminala, nesocijalnog ponašanja kao i drugih pitanja poput društvenog i ekonomskog razvoja, već i da se izgrađuje kroz proces planiranja na nivou zajednice, u kojem zajednica o kojoj se radi učestvuje što je moguće više.

Kako bi se razvio pristup rešavanju problema bezbednosti zajednice, trebalo bi sažeti probleme unutar jedne oblasti ili zajednice u jasnu definiciju, na osnovu koje ta zajednica može da planira moguće načine reagovanja. Ovaj pristup ima sledeće prednosti:

- a) usmeren je na probleme koji najviše brinu lokalnu zajednicu, naročito u onoj meri u kojoj se odnose na korene problema SALW;
- b) on proizvodi odgovor, čime se na najefikasniji mogući način ograničeni resursi koriste za rešavanje problema kojima treba urgentno pokloniti pažnju;
- c) predstavlja osnovu za praćenje i ocenjivanje napretka, kako bi se mogli postaviti ciljevi uspeha i promene orijentacije u procesu sprovođenja plana; i
- d) on se jasno obraća ciljnoj zajednici kojoj na temu onoga čime će se projekat baviti.

Obim i priroda problema treba da se testira kroz javne debate, mala istraživanja ili česte sastanke sa grupom za rešavanje problema na nivou zajednice, kako bi se utvrdilo da li vežbe izrada mapa ili fokus grupe odražavaju realnu situaciju na terenu, što može biti podložno brzom promeni.

7.2.2.3 Deo 3 – formiranje strukture na nivou zajednice

Trebalo bi formirati strukturu na nivou zajednice, koja bi garantovala neophodno učešće zajednice, i direktan pristup zajednici. Oblik ove strukture zavisice od potreba zajednice, mada će verovatno odražavati sastav razvojnog tima PBZ. Ona bi normalno trebalo da ima sledeće zadatke:

- a) administrativna podrška;
- b) logističko planiranje;
- c) izvor informacija kako za zajednicu tako i za projektni tim;
- d) da bude direktna veza sa lokalnom zajednicom;
- e) da bude direktna veza sa lokalnim medijima; i
- f) da pomogne u praćenju i ocenjivanju PBZ.

Strukturu na nivou zajednice treba da odobre tajnim glasanjem članovi fokus grupa, čime im se poverava veća odgovornost i samim tim postaju prihvatljiviji za zajednicu. Projektno osoblje treba usko da saraduje sa ovom strukturom na polju izgradnje kapaciteta, te da ovu inicijativu učini održivom dugoročno gledano.

7.2.3 Faza tri – planiranje i terensko testiranje

Kada razvojni tim bude utvrdio profil zajednice, postavio prioritete problema i odredio ograničeni broj ciljeva, biće mu potrebno da razvije strategiju za postizanje svakog od tih ciljeva ponaosob, koji će sačinjavati detaljan PBZ. Ona treba da se zasniva na analizi PARE (aneks E). Partnerstvo

može odlučiti da formira male radne grupe koje će sastaviti strategiju za svaki cilj, ili mali tim koji će sastaviti sve strategije za partnerstvo.

Strateške opcije treba pažljivo razmotriti i sastaviti strategiju za postizanje svakog cilja, pre izrade detaljnog plana aktivnosti. Planiranje aktivnosti ne može istinski da počne dok se ne sastavi strategija. Postoje četiri ključne faze u razvijanju strategije:

- a) analiza ključnih elemenata problema koji će se rešavati (uključujući i i unutrašnje uzroke i s njima u vezi faktore rizika). Ovo je već utvrđeno u PARE analizi;
- b) sistematsko razmatranje svih mogućih načina rešavanja ovog problema;
- c) povezivanje strategija sa analizom ciljne publike kako bi se utvrdilo koja ciljna publika može imati najveći uticaj i time doprineti ciljevima, te kakav bi se uticaj mogao izvršiti na izabranu ciljnu publiku, kao i na druge grupe bez narušavanja kvaliteta njihovog života.
- d) procena i izbor intervencija za uključivanje u PBZ.

Kako se resursi ne bi nepotrebno trošili, neophodno je odmah uraditi procenu rizika i analizu jakih i slabih strana, prednosti i opasnosti i time testirati plan na terenu da bi se kasnije on uspešno sprovodio.

Mogu se organizovati i dodatni sastanci sa, na primer policijom, kako bi se postojeće aktivnosti zajednice sinhronizovale sa planom za bezbedniju zajednicu.

Plan bi trebalo podeliti na sledeće tematske celine: ciljevi⁸, aktivnosti, pokazatelji produkata, pokazatelji ishoda i načini verifikacije.⁹

7.2.4 Faza četiri – Realizacija plana

Realizovati plan kao što je predviđeno.

7.2.5 Nadzor i evaluacija

Što se tiče nadzora i evaluacije; 1) trebalo bi ustanoviti pokazatelje performanse sa dogovorenim polaznim osnovama i sistematskim metodama u slučaju varijacija u nadzoru; i 2) postaviti jednostavan sistem 'pokazatelja uspeha' kako bi se ciljna zajednica redovno informisala o napredovanju realizacije PBZ. Nakon metoda iznetog u poglavlju 8, publikacije SEESAC SASP, trebalo bi napraviti plan nadzora i evaluacije, ali treba imati na umu da ovaj plan treba pratiti od samog početka kako bi se ostvarili očekivani rezultati.

⁸ Kako se navodi u SEESAC-ovoj publikaciji SASP str. 49, svi ciljevi treba da budu posebni, merljivi, dostižni, relevantni i vremenski planirani.

⁹ Primer planiranja i izvod iz plana mogu se naći u publikaciji SEESAC SASP, strana 76.

8 Polja nadležnosti

8.1 Razvojni program Ujedinjenih Nacija (UNDP)

UNDP ima generalnu odgovornost da omogući i podstiče na efikasno izvođenje programa za kontrolu SALW, neprekidnim pregledom RMDS/G koji treba da odražavaju razvojne norme i praksu na polju SALW, kao i da pruže informaciju o bilo kakvim promenama u međunarodnim propisima i uslovima.

UNDP bi trebalo da primeni RMDS/G na svoje mere intervencija kontrole SALW u oblasti jugoistočne i istočne Evrope ukoliko lokalne okolnosti ne isključuju njihovu efikasnu primenu. U takvim okolnostima, kada jedna ili više RMDS/G nisu odgovarajuće, UNDP će obezbediti alternativne specifikacije, uslove i smernice.

8.2 Regionalne organizacije

U nekim delovima sveta, regionalne organizacije su dobile ovlašćenje od svojih država da koordiniraju i podržavaju programe za kontrolu SALW u okviru nacionalnih granice države. (Na primer SFOR u Bosni i Hercegovini).

U takvim okolnostima regionalna organizacija treba da preuzme mnoge odgovornosti i uloge nacionalne strukture nadležne za SALW, i takođe bi mogla da predstavlja medijum za donacije. Odgovornosti i uloge regionalnih organizacija za kontrolu SALW, uključujući i izradu SALW istraživanja, variraju od države do države i mogu podlegati posebnom Memorandumu razumevanja ili nekom sličnom sporazumu.

8.3 SEESAC

SEESAC pruža operativnu i tehničku podršku, i upravlja informacijama, u granicama resursa i na zahtev, svim programima za kontrolu SALW, i projektima PBZ u oblasti jugoistočne i istočne Evrope.

8.4 Nacionalna struktura nadležna za SALW

Nacionalna struktura nadležna za SALW treba da obezbedi uslove koji omogućavaju efikasno upravljanje nacionalnim projektima za kontrolu SALW. Nacionalna struktura nadležna za SALW je krajnje odgovorna za razvoj i upravljanje programa za kontrolu SALW u okviru svojih nacionalnih granica.

Nacionalna struktura nadležna za SALW treba da bude odgovorna za uspostavljanje i održavanje nacionalnih propisa i procedura vođenja aktivnosti kontrole SALW. Ovi nacionalni propisi i procedure treba da budu u skladu sa RMDS/G, i drugim relevantnim nacionalnim i međunarodnim standardima, propisima i zahtevima.

8.5 Organizacije za kontrolu SALW

NVO, komercijalna preduzeća i ostale organizacije koje se bave aktivnostima intervencija kontrole SALW treba da ustanove Standardne operativne procedure (SOP), instrukcije i procedure koje omogućavaju da se aktivnosti izrade PBZ sprovede efikasno, brzo i bezbedno, i u skladu sa zdravim principima upravljanja kvalitetom. Ove SOP treba da se zasnivaju na odgovarajućim nacionalnim propisima, ili ako ih nema onda na RMDS/G.

8.6 Nacionalne i regionalne zajednice

Odgovornost je nacionalnih i regionalnih zajednica i ogranaka da pomognu nacionalnoj strukturi nadležnoj za SALW, i drugim regionalnim i međunarodnim strukturama u uspostavljanju i sprovođenju mera kontrole SALW, što podrazumeva direktnu podršku za PBZ.

Aneks A **(Normativni)** **Reference**

Normativni dokumenti koji slede sadrže odredbe koje, kroz reference u ovom tekstu, predstavljaju odredbe ovog dela standarda. Nijedna od ovih publikacija se ne odnosi na zastarele reference i njihove kasnije amandmane ili revizije. Bez obzira na to, strane u ugovoru zasnovanom na ovom delu standarda svakako bi trebalo da istraže mogućnost da primene najskorije izdanje normativnih dokumenata koji su naznačeni dalje u tekstu. Za reference bez datuma, važi najnovije izdanje normativnog dokumenta na koji se one oslanjaju. Članovi ISO i IEC redovno prave registre trenutno važećih ISO ili EN:

- a) RMDS/G 01.10;
- b) Protokol istraživanja o SALW 4; i
- c) Paket podrške širenju svesti o SALW (SASP 2).

Treba koristiti najnoviju verziju/izdanje ovih referenci. SEESAC poseduje primerke svih reference korištenih u izradi ovog standarda. SEESAC takođe void evidenciju najnovijih verzija/izdanja RMDS standarda, vodiča i reference, i mogu se potražiti na veb sajtu RMDS: <http://www.seesac.org/>. Nacionalne structure nadležne za SALW, poslodavci i druga zainteresovana tela i organizacije bi trebalo da nabave ove primerke pre nego što započnu sa izvođenjem SALW programa.

Aneks B (Informativni) **Termini i definicije**

B.1.1

razoružanje na mikro nivou

prikupljanje, kontrola i uklanjanje malokalibarskog naoružanja, municije, eksploziva, lakog i teškog naoružanja od boraca, a takođe, često, i od civilne populacije. Njegov sastavni deo je i razvoj programa za odgovorno upravljanje oružjem i municijom.

B.1.2

nacionalni organi vlasti

vladina ministarstva, organizacije ili institucije u zemlji nadležna za propisivanje, upravljanje i koordinaciju **SALW** aktivnosti.

B.1.3 plan za bezbedniju zajednicu (SCP)

aktivnost na nivou zajednice, koja ima za cilj da postavi potrebe i prioritete ugroženih zajednica u centar planiranja, sprovođenja i praćenja aktivnosti kontrole SALW.

B.1.4

lako i malokalibarsko naoružanje (SALW)

Svo smrtonosno oružje koje može da nosi pojedinačni borac ili lako vozilo i koje ne zahteva ozbiljnu logističku podršku i održavanje.

NAPOMENA: U opticaju je veći broj definicija pojma SALW i međunarodni konsenzus o «ispravnoj» definiciji tek treba da bude postignut. Gore navedena definicija će se koristiti za potrebe RMDS.

B.1.5

standard

standard je dokumentovani dogovor koji sadrži tehničke specifikacije ili druge precizne kriterijume, koje treba koristiti konzistentno, kao pravila, smernice ili definicije karakteristika, da bi se osiguralo da materijali, proizvodi, procesi i usluge odgovaraju svojoj svrsi.

Note: Cilj RMDS je da poboljša bezbednost i efikasnost kontrole SALW podržavanjem poželjne procedure i prakse kako u glavnim štabovima, tako i na terenu. Da bi bili efikasni, standardi treba da budu merljivi, ostvarljivi, proverljivi i pogodni za definisanje.

B.1.6

istraživanje (SALW Istraživanje)

sistematski i logičan proces utvrđivanja prirode i obima prometa SALW i njegovih uticaja u okviru regiona, nacije ili zajednice, kako bi se dobili precizni podaci i informacije za bezbednu, efikasnu i brzu intervenciju od strane odgovarajuće organizacije.

Aneks C (Informativni) **Primer profila plana za bezbedniju zajednicu**

- 1. Uvod.**
- 2. Lokacija.**
- 3. Stanovništvo.**
 - a. Ukupno.
 - b. Nacionalna struktura i distribucija.
 - c. Starosna struktura.
 - d. Balans polova.
- 4. Socijalna infrastruktura.**
 - a. Obrazovanje
 - b. Zdravlje.
 - c. Kultura.
 - d. Razlike u komunalnoj infrastrukturi.
- 5. Lokalna ekonomska situacija.**
- 6. Lokalna politička situacija.**
 - a. Političke partije.
 - b. Ravnoteža lokalne politike.
 - c. Lideri zajednica.
 - d. Struktura moći u zajednici
 - e. Odnosi sa državnim strukturama i ostalim zajednicama
- 7. Aspekti i uticaj medija/komunikacija.**
 - a. TV.
 - b. Radio.
 - c. Štampa.
 - d. Ostali sistemi komunikacija.
- 8. NVO i organizacije civilnog društva.**
- 9. Statistika i problemi zajednice.**
 - a. Kriminal.
 - b. Posedovanje i oduzimanje SALW.
 - c. Nesrećni slučajevi vezani za SALW.
 - d. Sudski postupci vezani za SALW.
 - e. Žrtve.
 - f. Asocijalna ponašanja.
 - g. Problemi vezani za životnu sredinu.
 - h. Nivo siromaštva.
 - i. Troškovi koje iziskuju uticaji na probleme bezbednosti društva.
- 10. Sigurnost ljudi i problemi i pitanja bezbednosti.**
- 11. Ciljne grupe.**
- 12. Prioriteti zajednice.**

Aneks D (Informativni) Tehnike učešća

Utvrđiti probleme i postaviti prioritete.

Zlatno pravilo: Problem nastaje kada nešto krene loše.

Nakon što ste saslušali fokus grupe ili javne tribine, veoma je važno da postavite prioritete među problemima.

1. Da li je problem važan za sve/geografski bitan ili vezan za jednu ciljnu publiku?
2. Da li će pristup imati trenutni uticaj ili ne?
3. Koji su skriveni uzroci problema?
4. U kom momentu su stvari krenule na loše?

Najbolje rešenje se može naći uz pomoć različitih tehnika učešća, a u nastavku su dati neki načini ostvarivanja najboljih rezultata:

1. Rangiranje na matrici

Prikažite ustanovljene probleme u formi matrice i neka ih ljudi ocene na skali od 1 do 5.

PROBLEMI:	1	2	3	4	5
Narkomanija			x		
Odnosi između različitih narodnosti			x		
Pljačke				x	
Nasilje u porodici				x	
...					
...					

1 = mali značaj, 5 = veliki značaj

Na osnovu ove tabele treba analizirati šta je najvažnije za ljude u lokalnoj zajednici. Ova tabela takođe pokazuje šta je bitno, prema različitim polovima, narodnostima, raznim delovima društva, među starijima, mladima. Vi samo treba da postavite formulu i pustite ljude da stave na papir kog su pola, gde stanuju itd ... , nemojte im tražiti da se potpišu.

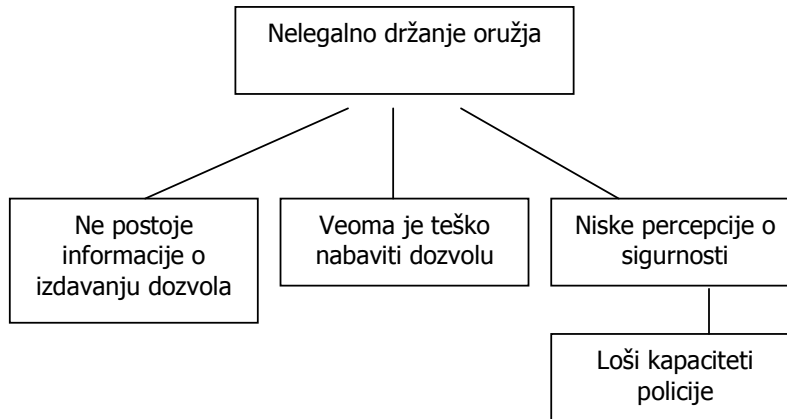
2. Vežba pravljenja mapa

Locirajte problem na mapi. Ova vežba namenjena je da se problem geografski prikaže. Nacrtajte skicu lokalne zajednice i potom zamolite ljude iz te zajednice da obeleže manje bezbedne zone i da objasne zašto one nisu bezbedne.

3. Dijagrami veza

Nacrtajte dijagrame veza između problema i uzroka koji leže u njegovom korenu i/ili ciljne publike koja utiče na njih na pozitivan ili negativan način.

Primer:

Ovaj dijagram može biti od velike pomoći u analiziranju pristupa problemu.

4. Pravljenje sociograma zajednice.

Sociogrami na vizuelan način pokazuju odnose između različitih ljudi i institucija. Fizički položaj i veličina neke organizacije mogu ukazivati na njen značaj, a linije među organizacijama na njihovu povezanost. Može se koristiti i više grafikona u cilju ispitivanja i razumevanja različitih perspektiva raznih podgrupa. Pokušajte da napravite ove sociograme sa stanovišta organizacija i sa stanovišta građana. Bilo bi interesantno videti da li se percepcije važnosti razlikuju.

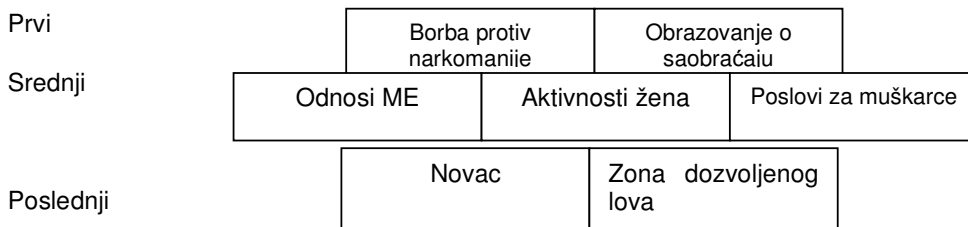
5. Sezonski kalendari

Sezonski kalendari pokazuju nam kada da se pozabavimo kojim problemima, na primer pucanje za praznike najintenzivnije je oko Nove godine, kao i u aprilu, julu i avgustu jer je tad sezona venčanja. Ovo se može napraviti i kod drugih problema.

6. Nasumično rangiranje

Na ovaj način se razgovara o prioritetima bez potrebe da se dogovori koji je apsolutno prvi, drugi, treći itd. To je zgodno jer se mogu odrediti opšti ili posebni ciljevi neke aktivnosti, jer će se svi složiti koji su prvi i poslednji na listi prioriteta, ali će između ostati jedan broj bez jasne razlike koji je važniji od kojeg. Nasumično rangiranje funkcioniše kada postoji određeni broj odgovora na pitanje; idealno je da ih bude sedam ili devet.

Prikažite sedam ili devet problema u grafikonu i zamolite ljude da ih rangiraju prema važnosti: prvi, srednji ili poslednji na listi prioriteta.

Aneks E (Informativni) PARE analiza

PARE analiza bavi se utvrđivanjem problema, analizom, reakcijom na i evaluacijom problema.

<u>PROBLEM UTVRDITI</u>	
NAVESTI percepcije, simptome USTANOVITI primećene probleme (ali ZAŠTO)	
<u>ANALIZA</u> PROUČITI problem (e) – (5 pitanja) KO ŠTA GDE KADA ZAŠTO RAZMOTRITI informacije o: ☐ Žrtvi ili ugroženim ljudima ☐ Počiniocu ili onima koji snose odgovornost ☐ Situaciji ODREDITI ☐ Uticaj ☐ Ozbiljnost ☐ Složenost ☐ Rešivost POSTAVITI PRIORITETE među problemima UTVRDITI sopstveni problem(e) i cilj(eve) ☐ Eliminirati ☐ Smanjiti ☐ Smanjiti štetu ili uticaj ☐ Redefinisati odgovornost	<u>REAKCIJA</u> USTANOVITI strategije – napr: ☐ Sprovođenje (sinhronizacija sa planovima policije u zajednici) ☐ Politika/zakoni ☐ Vidljivost ☐ Informisanje/Obrazovanje o rizicima ☐ Saradnja među agencijama ☐ Sprečavanje/otežavanje ☐ Priprema životne sredine ☐ Društveni razvoj PROCENITI i ODABRATI strategije ☐ Utvrditi zadatke NAPISATI i REALIZOVATI akcioni plan ☐ Strategije ☐ Zadaci u svakoj strategiji ☐ Evaluacija strategije <ul style="list-style-type: none">o Datum završetka i ciljevio Očekivani rezultati
<u>EVALUACIJA</u>	
IZVESTI plan i uraditi evaluaciju ANALIZIRATI rezultate plana DOKUMENTOVATI i RAZMENITI 'stečena iskustva'	

Aneks F (Informativni) Analiza ciljne publike

Ciljna publika je grupa ljudi sa zajedničkim karakteristikama koje ih čine prijemčive za projekat. Publika se može definisati prema različitim parametrima, na primer, zajednica se može podeliti na religiozne, etničke, polne, geografske ili statusne grupacije. Nakon prikupljanja informacija o problemima mogu se odrediti različite grupe kojima ćete se obraćati, jer će svaka imati poseban odnos prema problemu.

Jasno razlikovanje različitih publika od velikog je značaja za ostvarivanje ciljeva programa i predstavlja ključ uspeha. Mogu se razlikovati sledeći tipovi publike:

Glavna
Publika koja je krajnja meta neke strategije, i na čije znanje, stavove i ponašanje se mora uticati.
Posrednička
Publika koja je pogodna da prenese ključne poruke drugima, (napr. roditelji deci). Posrednici mogu ali ne moraju biti deo glavne publike.
Prividna
Publika koja deluje kao ciljna grupa projekta, ali koja u stvari nije nameravana ciljna publika.
Nenameravana
Publika kojoj se ne namerava prići, ali koja dobija poruke namenjene drugima

Izabrane publike treba analizirati i rangirati prema prioritetu. Analiza ciljne publike je proces u kojem se publike od značaja za projekat analiziraju prema:
Uslovi
Sve situacije u okruženju nad kojima ciljna publika nema praktično nikakvu kontrolu, ali koje mogu delovati na ciljnu publiku
Efikasnost
Sposobnost ciljne publike da reaguje na željeni način (iako neka publika može biti prijemčiva, njeni članovi mogu biti nesposobni da deluju zbog ograničenja. Ograničenja mogu biti fizička, sociološka, politička, psihološka/emocionalna ili ekonomska). Da biste procenili potencijalni uticaj na neku publiku razmotrite:
☒ Strukturu moći u zajednici ☒ Poziciju ciljne publike u toj strukturi ☒ Ko ima uticaj na publiku? ☒ Na koga ciljna publika utiče?
Osetljivosti
One odgovaraju napred navedenim uslovima. Na primer, nedostatak hrane dovodi o osetljivosti u vidu gladi.
Prijemčivost
Stepen u kojem se može uticati na ciljnu publiku na način kojim se doprinosi ostvarenju projektnih ciljeva.
Pristupačnost
Lakoća sa kojom se može prići ciljnoj publici.

Uzimajući u obzir sve napred-navedene faktore, možemo oceniti važnost i uticaj ciljne publike da doprinese određenom projektu.

Publika	Veličina segmenta publike		Važnost za projekat		Verovatnoća da će publika sarađivati		Ocena	Trebaju uključiti u strategiju	Da li se usredsrediti samo na ovu publiku u ostvarivanju ciljeva?
	A		B		C				
	Ocene	% Pop	Ocene	Važnost	Ocene	Verovatnoća			
	1		1		1				
	2		2		2				
	3		3		3				
	4		4		4				
	5		5		5				
Seoska	5		5		4		14	Da	Ne
Gradska	5		4		5		14	Da	Ne
Neoženjeni/ neudate	2		3		5		10	Da	Ne
U braku	5		5		3		13	Da	Ne
Romi	2		4		2		8	Ne	Ne